

LES ALTES CAPACITATS MUSICALS

Comprendre les altes capacitats vol dir NO interpretar, i menys encara etiquetar.

La diversitat d' aquestes persones amb cos emocional d' adult i cos mental i físic de nen demana dels docents que ens hi acostem amb escolta activa i amb una preparació més propera a la filosofia que a la nostra especialització.

El nombre d' alumnes amb altes capacitats creix exponencialment cada any.

CARACTERÍSTIQUES COMUNES

- Els C.I. i altres tests d' intel·ligència són obsolets.
- A causa de la gran diversitat de perfils, és impossible realitzar una categorització dels diferents tipus d' alumnat amb altes capacitats.
- Tenen un elevat poder de l' observació, anàlisi i associació, així com molta facilitat per extreure conclusions.
- Ús de la lògica.
- Refusen sistemàticament la subjectivitat, les excuses o les justificacions.
- Necessitat d' ordre.
- Manifesten una certa aversió als pensaments solidificats.
- Exploració del seu procés mental personal i del seu entorn.
- Curiosos, tenen moltes ganes de saber i qüestionen els perquè.
- Elevada capacitat creativa
- Han de tenir la sensació que tot el que fan és útil.
- Velocitat d' aprenentatge ràpid i profund, degut a l' emmagatzement directe a la memòria de llarg termini.
- Esperit de justícia molt fort.
- Són molt independents i autònoms.
- Se senten sols. Aquest és un punt molt delicat perquè és un dels catalitzadors principals de trencament d' aquests alumnes.
- Poc influenciables: No es deixen manipular per premis o càstigs. Porten les seves decisions fins l' últim extrem sense que els importi les conseqüències externes.
- L' autoritat moral la donen els alumnes, el professor no la pot imposar.
- Intel·ligència intrapersonal

Algunes orientacions per a la detecció

- **DETECCIÓ MANIFESTA: ELS SUPERDOTATS**

- Alumnes de 9 i 10.
- Velocitat d'aprenentatge molt alta.
- Velocitat d'aprenentatge paral·lela a la velocitat d'execució.
- Capacitat de síntesis anacrònica a la seva edat.
- Capacitat associativa de tota la informació que se li ofereix.
- Control emocional en audicions o exàmens.
- Alta capacitat de concentració.
- Direcció cap als seus objectius.
- Manifestació de la seva carrera professional des de molt joves.
- Motivació alta en la majoria de les seves activitats lectives.

- **DETECCIÓ OCULTA: ELS TALENTOSOS**

- En aquest grup, els resultats escolars no són un indicatiu clar perquè no són contingents al seu talent.
- Disparitat entre les velocitats d'aprenentatge i les d'execució.
- En el cas que el talent estigui manifest, la conducció d'aquests alumnes és similar als alumnes superdotats, però només destaquen en aquesta àrea específica.
- Motivació alta només en l'activitat relacionada amb el seu talent. Pot no ser alta en les altres àrees.

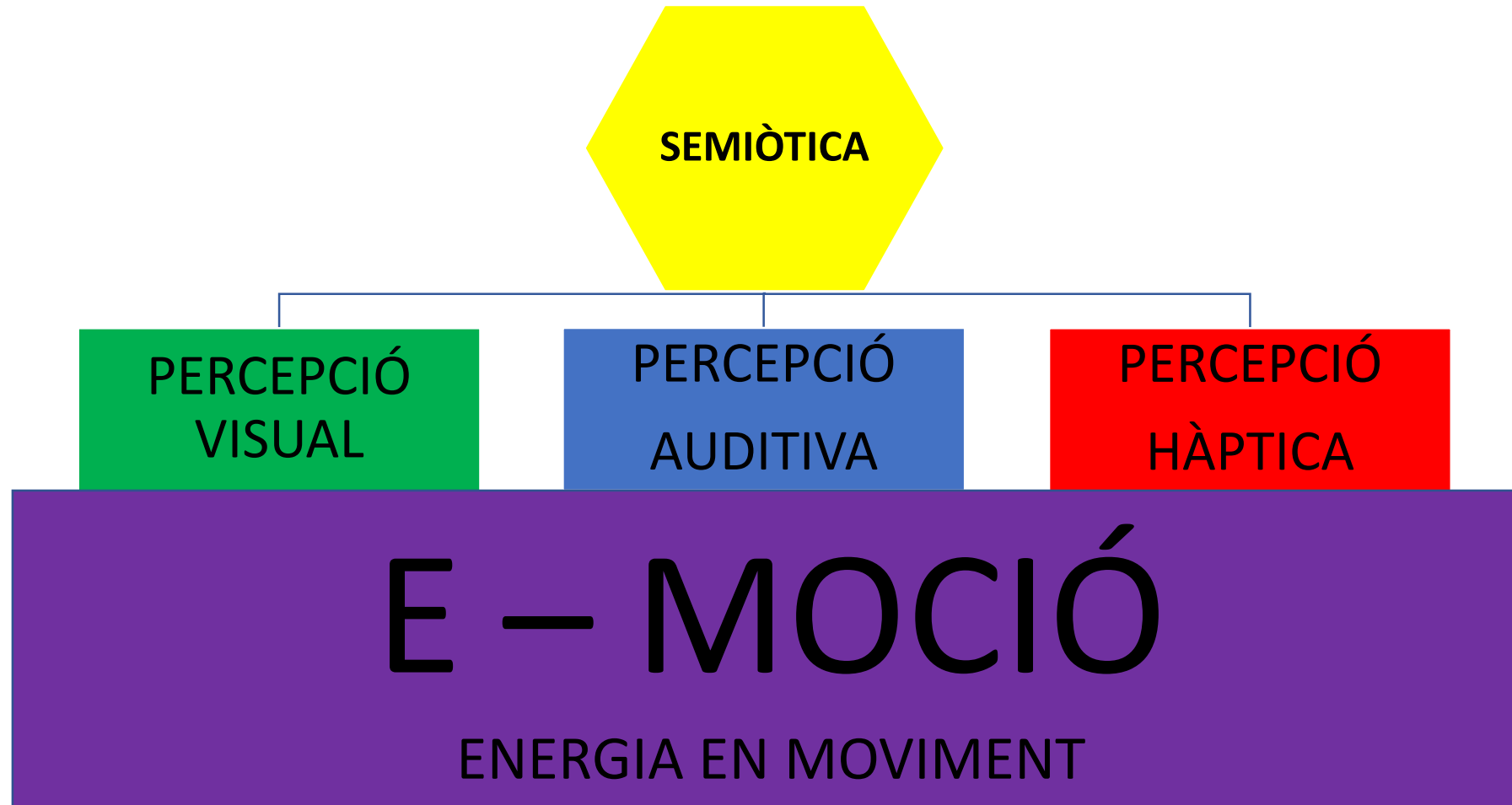
INTEL·LIGÈNCIA INTRAPERSONAL

- Accés a la pròpia vida emocional
- Treball d' aprofundiment amb sí mateix.
- Discriminació entre emocions i sentiments a través de la definició semàntica, per tant, hi ha la necessitat del llenguatge parlat o musical
- No hi ha confusió entre lògica i raonament
- La intel·ligència intrapersonal es localitza en l' espai de diàleg entre dues persones o amb un mateix. L' experiència vivencial d' aquesta intel·ligència és el diàleg socràtic.
- La intel·ligència musical no es pot localitzar en cap àrea concreta del cervell, perquè opera simultàniament a diferents zones cerebrals.
- La culminació del desenvolupament de la intel·ligència intrapersonal que es desenvolupa amb la música, és la intel·ligència interpersonal, (música de cambra).

L' E- MOCIÓ ÉS LA CLAU PER
RECUPERAR EL QUE HEM APRÈS

PROCESSAMENT BASE DE LES ALTES CAPACITATS MUSICALS

MODEL NEUROLÒGIC DEL PROCESSAMENT DE LA INFORMACIÓ SEGONS BADDELEY & HICKS

AGENDA VISO-ESPAIAL ↔

És la funció que uneix les percepcions visuals amb les espaials

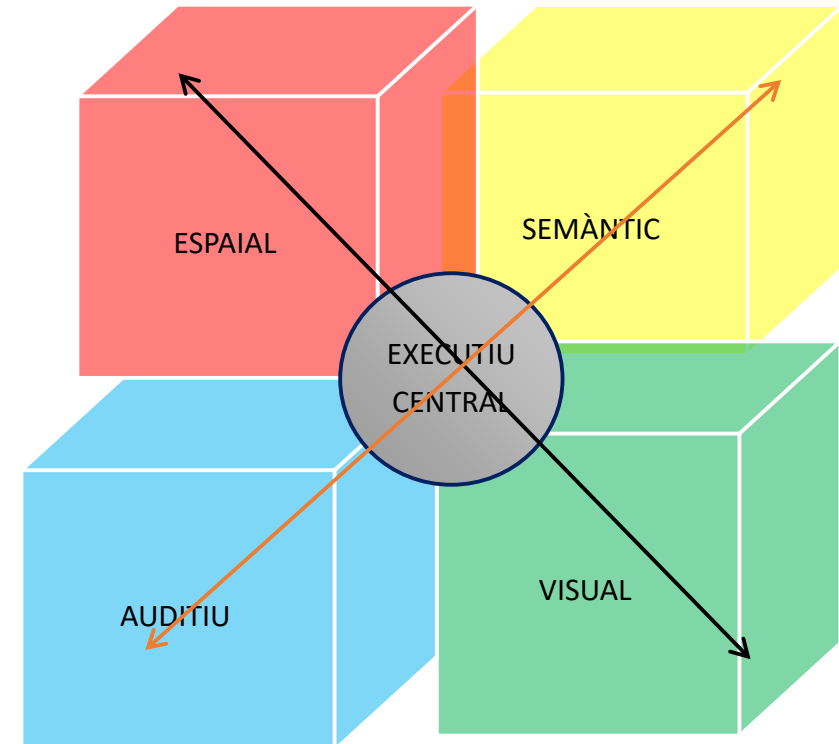
LLAÇ FONOLÒGIC ↔

És la funció que uneix les percepcions auditives amb el seu significat

EXECUTIU CENTRAL

Planifica, regula, modifica les accions de manera lògica i conscient.

És un sistema de control que ordena les nostres accions d'acord amb els nostres objectius per mitjà del moviment.

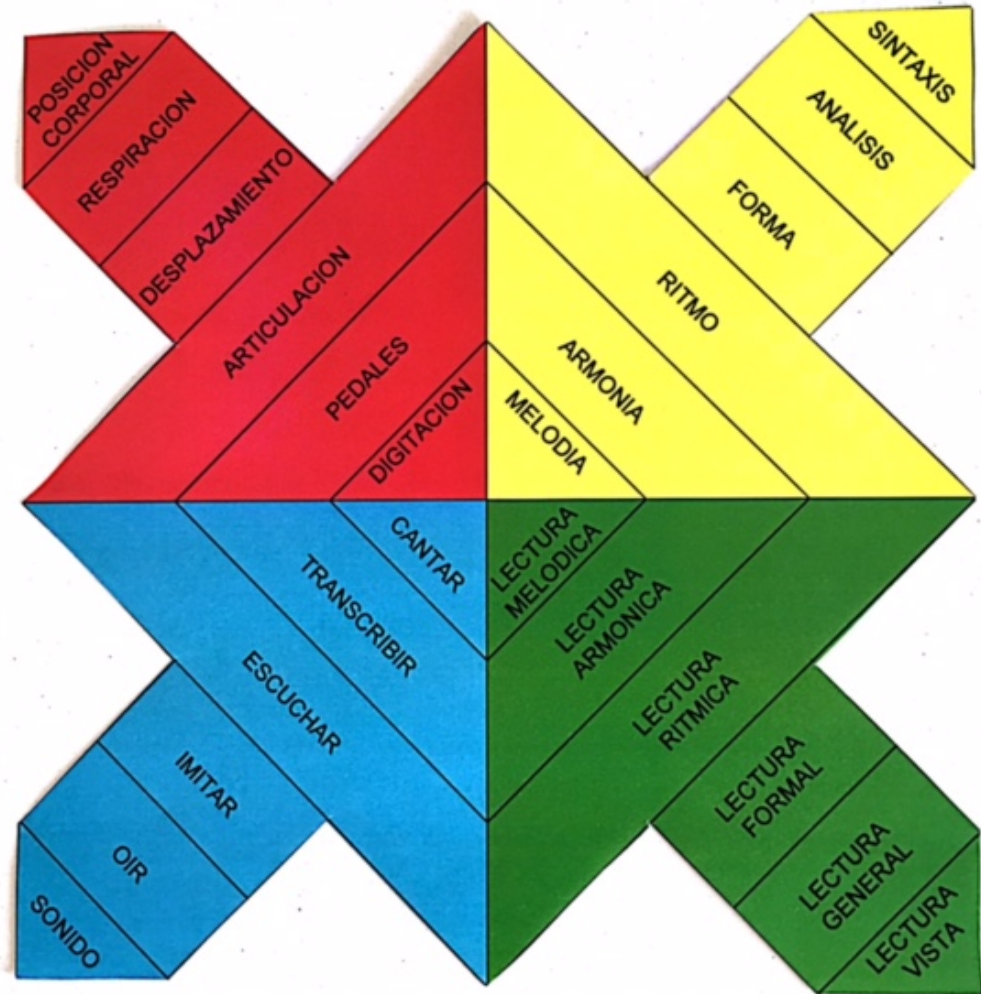

DIRECCIONS DEL LLAÇ I DE L' AGENDA

Cada disciplina pot ser dividida en subapartats amb la finalitat de mantenir el concepte d' ordre clar, per poder crear una narrativa de la nostra activitat.

Aquest exemple de processament és musical, amb aplicació a una classe d' arpa.

Seguir les direccions naturals de la nostra neurologia, incrementa l' aprenentatge, i per tant, l' autoestima.

COMUNICACIÓ I RELACIÓ AMB LES ALTES CAPACITATS

NECESSITAT

- Necessiten compartir els seus pensaments i relatar les seves vivències.
- Pensar junts
- Creació de la seva identitat
- Entendre la humanitat

ID- ENTITAT

- Entitat del seu jo. El seu jo especular no troba miralls.
- “Com seria no ser jo?”
- Ser vol dir estar relacionat (Krisnamurti)

COMUNICACIÓ SOBRE LES ALTES CAPACITATS MUSICALS

PRIMERA PART

Comprendre les altes capacitats vol dir NO interpretar ni etiquetar als nens i nenes.

La diversitat d' aquestes persones amb un cos emocional adult i un cos físic i mental de nen o adolescent ens exigeix dirigir-nos cap a ells amb una atenció individualitzada a cada cas i sobretot amb una preparació del docent que s' acosta més a la filosofia que a la especialització.

El nombre de nois i noies amb altes capacitats creix exponencialment. I aquest és un fet en el que tan centres educatius com docents hem de tenir molt en compte.

TRETS GENERALS

- Els C.I. i altres tests d' intel·ligència són obsolets i no es considera el diagnòstic psicològic.
- A causa de la gran diversitat de perfils, és impossible realitzar una categorització dels diferents tipus d' alumnat.
- Poden mostrar comportaments extrems en contra de la disciplina.
- Poden mostrar manifestacions somàtiques que van des de les al·lèrgies a problemes de salut severos.
- Consciència individual molt definida.
- Són els re-fundadors de la intel·ligència intrapersonal.

1. DETECCIÓ DE LES ALTES CAPACITATS

1.1. DETECCIÓ MANIFESTA: ELS SUPERDOTATS

- 1.1.1. Alumnes de 9 i 10.
- 1.1.2. Velocitat d' aprenentatge molt alta.
- 1.1.3. Velocitat d' aprenentatge paral·lela a la velocitat d' execució.
- 1.1.4. Capacitat de síntesis anacrònica a la seva edat.
- 1.1.5. Capacitat associativa de tota la informació que se li ofereix.
- 1.1.6. Control emocional en audicions o exàmens.
- 1.1.7. Alta capacitat de concentració.
- 1.1.8. Direcció cap als seus objectius.
- 1.1.9. Manifestació de la seva carrera professional des de molt joves.
- 1.1.10. Motivació alta en la majoria de les seves activitats lectives.

1.2. DETECCIÓ OCULTA: ELS TALENTOSOS

- 1.2.1. En aquest grup, els resultats escolars no són un indicatiu clar perquè trobarem resultats escolars no contingents al seu talent, resultats negatius o irregulars i bons resultats escolars. Hi ha gran varietat de casos
- 1.2.2. Disparitat entre les velocitats d'aprenentatge i les d'execució.
- 1.2.3. En el cas que el talent estigui manifest, la conducció d'aquests alumnes és similar als alumnes superdotats, però només destaquen en aquesta àrea específica.
- 1.2.4. Motivació alta només en l'activitat relacionada amb el seu talent.

1.3. CARACTERÍSTIQUES COMUNES

- 1.3.1. Necessitat d'ordre
Tenen un elevat poder de l'observació, anàlisi i associació, així com molta facilitat per extreure conclusions.
- 1.3.2. Ús de la lògica
- 1.3.3. Refusen sistemàticament la subjectivitat, les excuses o les justificacions.
- 1.3.4. Manifesten una certa aversió als pensaments solidificats.
- 1.3.5. Exploració dels seu procés mental personal i del seu entorn

Tenen moltes ganes de saber i qüestionen les perquè. Es plantegen protocols per entendre l'entorn, adoptant diferents mesures basades en la presa de consciència de la seva decisió. Per aquesta raó poden semblar manipuladors, encara que internament, no ho són.
- 1.3.6. Elevada capacitat creativa
- 1.3.7. Han de tenir la sensació que tot el que fan és útil.
- 1.3.8. Velocitat d'aprenentatge ràpid i profund, degut a l'emmagatzament directe a la memòria de llarg plaç.
- 1.3.9. Esperit de justícia molt fort.
- 1.3.10. Són molt independents i autònoms.
- 1.3.11. Se senten sols.
Solen tenir un sentiment de soledat per no poder comunicar amb els seus companys o per no sentir-se compresos per l'entorn. Aquest és un punt molt delicat perquè és un dels catalitzadors principals de fracàs d'aquests alumnes. Aquests trencaments es poden manifestar com a malaltia, al·lèrgies o trastorns d'adaptació
- 1.3.12. Poc influenciables
No es deixen manipular per premis o càstigs. Porten les seves decisions fins l'últim extrem sense que els importi les conseqüències externes.
L'autoritat moral la donen els alumnes, el professor no la pot imposar.
- 1.3.13. Intel·ligència intrapersonal

Degut a que aquesta intel·ligència no pot ser contrastada amb avaluacions commensurables, és molt difícil de comprendre. El drama és que ells tampoc es poden comprendre a sí mateixos. Aquesta és la raó principal perquè hi ha molts d'ells que es trenquen pel camí.

Algunes de les definicions d'aquesta intel·ligència són:

- Accés a la pròpia vida emocional
- Discriminació entre emocions i sentiments a través de la definició semàntica, per tant, hi ha la necessitat del llenguatge parlat o musical
- L'experiència vivencial d'aquesta intel·ligència és la música.
- La culminació del desenvolupament de la intel·ligència intrapersonal que es desenvolupa amb la música, és la intel·ligència interpersonal, (música de cambra).
- Treball d'aprofundiment amb sí mateix.
- Les intel·ligències musicals i intrapersonals no es poden localitzar en cap àrea concreta del cervell, perquè operen simultàniament a diferents zones cerebrals.

En els darrers 2000 anys, la nostra societat no ha desenvolupat un llenguatge per poder parlar de l'ànima humana. Això no vol dir que el humans no en tinguem. Trobem aquest llenguatge en les Upanishads de la Índia, en Plató, en frases de Crist, i per sobre de tot, en la música.

Partint de la seva intel·ligència intrapersonal, com a base del seu aprenentatge i del seu ser, cada un d'ells afegirà una o més intel·ligències que definirà el camp de la seva alta capacitat. En el cas que exposem avui, aquesta serà la musical.

1.4. COMUNICACIÓ, NECESSITAT I IDENTITAT

Els nois i noies amb altes capacitats volen compartir els seus pensaments i relatar les seves vivències. Però els és molt difícil trobar receptors que els entenguin. "Pensar junts" és per a ells una necessitat.

La etimologia llatina de necessitat vol dir, "allò que no podem deixar de costat". Els nois amb altes capacitats tenen un compromís tàcit amb els problemes i les dificultats; per a ells signifiquen un repte que no deixaran de costat.

La necessitat és una força imparabile, carregada de força emocional i que defensa amb vehemència qualsevol pensament que creï identitat.

La necessitat principal d'aquests nois és la creació de la seva identitat. Però tenen problemes quan busquen referents amb qui es puguin emmirallar o "identificar". Es senten desprotegits i sols perquè no es senten compresos.

La seva ID – ENTITAT, o sigui la entitat del seu jo corre perill perquè si entenem el JO com una imatge especular, aquests nois tenen pocs miralls o poder-se reflectir. La seva necessitat, imparabile, consisteix en no quedar fora de la seva entitat, encara que això els aboqui a comportaments obstinats i no racionals.

Els docents hem d'entendre la lògica de la situació: Aquests adolescents amb altes capacitats creen un escenari en el que es poden comportar com ells NO són per poder experimentar i descartar el que no són, de situació en situació, de relació en relació o de classe en classe. Ells posen una màxima socràtica en escena: "Com seria no ser jo?".

Quan ens trobem en moments conflictius, hem d'entendre que el que els mou per aprendre és tan potent, que acaben polaritzant cap a la tonteria, però en el sentit invers que hem comentat anteriorment. Volen compartir la consciència de tots els humans i per això imiten la frustració, les assumpcions contradictòries, la ràbia i un llarg etc. Busquen els denominadors comuns de la humanitat per poder participar-hi i comunicar. Si aconsegueixen passar a través de tot allò que els crea confusió, encara que siguin situacions de valors qüestionables, podran alliberar, a través del coneixement d'aquestes situacions, la seva intel·ligència intrapersonal i arribar a uns dels seus objectius vitals: entendre la humanitat.

CONCLUSIÓ

Fins aquí un apropament a algunes característiques generals dels alumnes d' altes capacitats. A partir d' ara ens centrarem en els alumnes de música que en mostren. Però abans de continuar hem de tenir clar que encara que un alumne de música no mostri un talent per a aquesta especialitat, però mostra un perfil d' alta capacitat, nosaltres, com a docents, tenim la responsabilitat d' ajudar-lo a trobar el seu camí.

El mentor transcendeix l' assignatura.

SEGONA PART

La música és una disciplina que connecta moltes part del nostre cervell. Un cop fetes les connexions, l' aprenentatge d' altres disciplines es multiplica, perquè és més fàcil associar i recordar.

Hi ha estudis neurològics que ajuden a entendre el processament de la informació i el seu magatzematge en la memòria. Aquest processament és universal per a tots els humans. El que caracteritza als nois d' altes capacitats és la velocitat amb la que emmagatzemen la informació. Els superdotats la recuperen i la reproduïxen molt ràpidament, els talentosos la recuperaran amb celeritat en funció de l' àrea del seu talent, tot i que en altres àrees poden mostrar-se lents i despistats.

Considero fonamental que els docents estiguin informats sobre els processos d' aprenentatge ja que aquesta és l' eina més important per poder acompanyar els estudis d' aquests alumnes. En aquesta part mostraré un parell de mapes cognitius (tot i que aquests no són els únics) per orientar les claus d' aprenentatge dels alumnes d' altes capacitats, i poder seguir els seus passos.

Aquests esquemes estan estrets de Baddeley & Hicks i Pierce, i els he acabat de desenvolupar amb els moviments de Lacan i Jung.

2.1. E- MOCIÓ

L' E- moció és energia en moviment i és la clau que obre els magatzems de memòria, i els torna a tancar. Si volem recuperar el que tenim al magatzem, hem d' utilitzar la mateixa clau.

Si la informació està ordenada, o sigui , se li ha donat LA ordre de seguir UN ordre de magatzematge, la recuperació, o reproducció de la informació és ràpida.

En canvi, si les emocions han limitat el procés correcte de magatzematge, la recuperació serà lenta. És molt important saber que per poder recordar o reproduir quelcom que s' ha après, la clau consisteix en reconèixer quina emoció s' estava experimentant en el moment que es va aprendre.

Les emocions que experimenten els nois i noies amb altes capacitats estan integrades en la seva racionalització. Si les vivències i experiències que tenen ofereixen una disparitat entre emoció i raó, queden completament desorientats. No poden comprendre les emocions que no poden explicar a través d' una narrativa, encara que aquesta sigui il·lusòria. Si la il·lusió és coherent, és real. En canvi, si la realitat no és coherent, el món s' els cau a sobre.

Aquests nois no atorguen valors positius o negatius a les emocions. Les senten com una espècie de vehicle que els mou cap a una comprensió més profunda d' ells mateixos i de la resta dels humans.

Cal destacar que en el despertar hormonal de la pubertat, aquests nois i noies queden sovint desorientats perquè pèptids i hormones es barregen en la seva sang i provoca reaccions similars a les emocions. El problema s' origina quan ells no saben diferenciar una reacció química d' una emocional, ja que la reacció és molt similar.

L' acompanyament emocional d' aquests nois i noies hauria de ser conduït principalment amb preguntes per ajudar-los a buscar un camí de tornada cap a la seva racionalització, a través de la construcció de la seva narrativa.

La por al fracàs és una emoció solidificada, per tant que no té moviment, que sol ser present en els alumnes en general. És una por al resultat i és una por a l' error. Els alumnes amb altes capacitats tenen pànic a aquesta por.

2.2. COM APRENEM

Hem vist com el que mou la informació és la emoció, i la informació ha de ser moguda per a ser emmagatzemada.

L' Executiu central rep la informació i en funció de la seva naturalesa, la deriva als magatzems principals. Aquest quatre magatzems (Espaial, semàntic, Auditiu i Visual) estan connectats entre ells, de manera que l' entrada informativa es bidireccional: per aconseguir que un concepte quedi enregistrat, ha d' estar ubicat i polaritzat en dos llocs.

L' agenda viso-espai s' ocupa de connectar l' espai amb la vista i el llaç fonològic connecta el semàntic i l' auditiu.

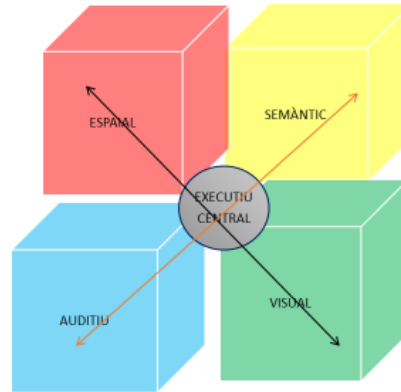
Entenem que l' espai és una gestió tècnic/instrumental de l'espai i del moviment.

MODEL DEL PROCESSAMENT DE LA INFORMACIÓ DE BADDELEY & HICKS

AGENDA VISO-ESPACIAL ← →
 És la funció que uneix les percepcions visuals amb les espaials

LLAÇ FONOLÒGIC ← →
 És la funció que uneix les percepcions auditives amb el seu significat

EXECUTIU CENTRAL
 Planifica, regula, modifica les accions de manera lògica i conscient.
 És un sistema de control que ordena les nostres accions d' acord amb els nostres objectius per mitjà del moviment.

Els cubs tenen 6 cares que trobarem en el següent mapa i corresponen a la divisió de conceptes que s' han d' aprendre.

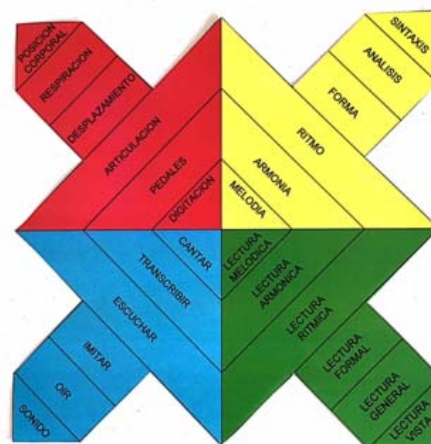
El cub vermell, el de la tècnica, serà definit per cada professor d' acord amb els seu instrument.

DIRECCIONS DEL LLAÇ I DE L' AGENDA

Cada disciplina pot ser dividida, o subtilitzada, en subapartats amb la finalitat de mantenir el concepte d' ordre clar, per poder crear una narrativa de la nostra activitat.

Aquest exemple de processament és musical, amb aplicació a una classe d' arpa.

Seguir les direccions naturals de la nostra neurologia, incrementa l' aprenentatge, i per tant, l' autoestima.

2.3. LA COMUNICACIÓ

Fer música és comunicar, o sigui, fer quelcom en comú. En aquest cas el que és comú entre emissor i receptor és la música.

Quan l'obra, com a terceritat neutre, és compartida entre l'escolta i l'emissió, es produeix el diàleg, perquè l'obra té un sentit que tots dos comparteixen.

ALUMN@ —————> OBRA <————— DOCENT

El que s'ha d'aprendre és ordenat i es desplaça als diferents quadrants per ser experimentat amb diferents perspectives. Aquest sistema d'aprenentatge té més en compte el rendiment que el resultat. Si posem resultat i rendiment en una mateixa cambra, farem l'experiment del gat de Schrödinger: fins que no obrim la porta, no sabrem quin dels dos és mort.

Els resultats limiten el diàleg entre alumna i docent perquè porten condicions i assumpcions. El resultat va polaritzat amb el fracàs. Recordem que aquesta és una de les pors fundadores que senten els nois d'altres capacitats.

El rendiment és la font de confiança de l'alumne sempre que aprengui a respectar el seu ritme d'aprenentatge i es respecti a si mateix. El sistema d'estudi amb un rendiment conscient atorga confiança al resultat.

CONCLUSIÓ

"Ser vol dir estar relacionat"

Compartir la ment, o la consciència, és més important que els continguts dels pensaments que es comparteixen. La veritat no emergeix de les opinions, sinó de la llum que enfoquem sobre elles.